

Kaupunginhallitus 23.08.2021 § 278

§ 278

Raide-Jokerin ratainfra kunnossapitoon liittyvien sopimusten hyväksyminen

Valmistelijat / lisätiedot:
Tanska Harri
Paavilainen Vesa-Pekka
Pelkonen Juha K
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus

1
päättää hyväksyä Raide-Jokerin pikaraitiotiejärjestelmän käyttövaiheen yhteistyösopimuksen ja Raide-Jokerin pikaraitiotiejärjestelmän kunnossapitosopimuksen. Sopimuksen kustannusvaikutus on Raide-jokerin liikennöinnin aloittamisen jälkeen noin 1,7 milj. euroa vuodessa,

2
oikeuttaa Espoon kaupunkiympäristön toimialajohtajan tarvittaessa tekemään vähäisiä muutoksia kohdassa 1 mainittuihin sopimuksiin sekä allekirjoittamaan sopimukset ja nimeämään Espoon kaupungin edustajat sopimusten mukaisiin ohjaus- ja projektiryhmiin.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Espoo ja Helsinki ovat vuonna 2016 hyväksyneet Raide-Jokerin hankesuunnitelman (Espoon kv 13.6.2016 § 84) ja Raide-Jokerin yhteistyösopimuksen (Espoon kh 7.11.2016 § 338). Hankesuunnitelman tarkennus on hyväksytty vuonna 2019 (Espoon kv 29.4.2019 § 54) ja yhteistyösopimuksen muutos vuonna 2020 (Espoon kh 16.3.2020 § 92). Yhteistyösopimukseen on kirjattu mm: "Ennen Raide-Jokerin käyttöönottoa osapuolet tekevät RJ-Yhteistyösopimuksen periaatteiden mukaisen uuden yhteistyösopimuksen Raide-Jokeri-järjestelmän ja siihen liittyvien ratojen, pysäkkien, yms. hallinnoinnista ja ylläpidosta".

Raide-Jokeri pikaraitiolinja on rakenteilla ja liikennöinti alkaa vuoden 2024 alussa. Radan pituus on noin 25 km, josta noin 16 km sijoittuu Helsinkiin ja 9 km Espooseen.

Rakentamisesta vastaava allianssi on luovuttanut alkuvuonna 2021 ensimmäisiä hankkeissa valmistuneita osia, lähinnä katuja ja viheralueita, kaupungille. Ratainfra sisältävät luovutukset alkavat elokuussa 2021, sisältäen mm. sähkönsyöttöasemia.

Uusien velvoitteiden hoitamiseksi kaupunkitekniikan keskus on valmistellut **käyttövaiheen yhteistyösopimuksen** Helsingin kaupungin kanssa ja **kunnossapitosopimuksen** hallinnointi- ja kunnossapitopalvelujen ostamisesta Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitokselta (HKL).

Espoon kaupungilla ei ole, henkilöresursseja merkittävästi kasvattamatta, realistisia edellytyksiä toimia raideliikennelain mukaisena rataverkon haltijana (turvallisuusvaatimukset), eikä myöskään raitinfran kunnossapitäjänä vaadittavan erikoiskaluston ja -osaamisen vuoksi. Raitinfran muodostaa yhtenäisen toiminnallisen kokonaisuuden, minkä vuoksi on tarkoituksenmukaista, että koko raitinfran hallinnointi ja kunnossapito on yhden toimijan vastuulla.

Käyttövaiheen yhteistyösopimuksen keskeiset asiat

Käyttövaiheen yhteistyösopimuksella Espoo siirtää alueellaan olevan Raide-Jokerin raitinfran HKL:n hallintaan sopimuksen mukaisessa laajuudessa, jolloin HKL toimii raideliikennelain (1302/2018) 3.5 §:n tarkoittamana kaupunkiraideliikenteen rataverkon haltijana kaikkine siihen liittyvine oikeuksine ja velvollisuuksineen.

Sopimuksella määritetään hallinnan ja kunnossapidon luovutukseen liittyvät yhteistyön muodot, kustannuseriaatteet ja hallinnointiperiaatteet (päätöksenteko, ohjausryhmä, seurantaryhmä). Pyrkimyksenä on myös edistää sopimuksen tavoitteiden huomioon ottamista vastaavissa seudullisissa Raide-Jokerin sopimusjärjestelyissä.

Sopimuksen keskeisiä periaatteita ovat mm: Sopijapuolet omistavat kumpikin Raide-Jokerin raitinfran omalla alueellaan. Sopijapuolet myötävaikuttavat vaikutuspiirissään olevin tavoin sopimuksen tarkoituksen täyttämiseksi. Kustannukset kohdennetaan rataosuuksien suhteessa tai tarve-/aiheuttamisperusteisesti (ns. rajalta poikki -periaate).

Päätökset ja hankinnat, jotka edellyttävät HKL:n, Helsingin tai Espoon toimivaltaisten toimielinten tai viranhaltijoiden hyväksyntää, tehdään kunkin omassa organisaatiossa niissä noudatettavien tavanomaisten päätöksentekomenettelyjen mukaisesti.

Sopimuksen mukaista päätöksentekoa, ohjaamista ja kehittämistä varten perustetaan **ohjausryhmä**. Ohjausryhmään nimetään 2+2 jäsentä ja päätökset tehdään yksimielisesti. Lisäksi Ohjausryhmän toimintaan osallistuu tarvittava määrä muita asiantuntijoita, joilla on läsnäolo- ja puheoikeus.

Ohjausryhmä esittää investoinnit kaupungin toimivaltaisen toimielimen päätettäväksi. Ohjausryhmä päättää investointien toteutuksesta kaupungin päätösten mukaisesti annetun budjetin puitteissa. Sopijapuolten tavoitteet ja vaatimukset kanavoituvat toimintaan ohjausryhmän kautta.

Ohjausryhmän lisäksi perustetaan palveluiden **seurantaryhmä**, johon nimetään 3+3 jäsentä ja tarvittava määrä muita asiantuntijoita. Seurantaryhmä käsittelee laitteiden huoltoa, kunnossapitoa, teknisluonteisia uusimisia, lisäyksiä tai muutosehdotuksia.

Seurantaryhmän tehtävänä on lisäksi seurata palveluiden kustannuksia, talousarviota, budjetoitua sekä operatiivisten toimenpiteiden toteutumista. **Sopimuksen liitteessä 1** sovitaan yksityiskohtaisesti raitinfran omistukset, kustannus- ja kunnossapitovastuut. HKL veloittaa hallinnointiin liittyvistä palveluista Espoota liitteessä 1 sovituin perustein.

Sopimuksen liitteessä 2 on karttarajaus hallinnan siirron kattamasta alueesta.

Sopimus on voimassa toistaiseksi ja voidaan irtisanoa noudattaen kahdentoista (12) kuukauden irtisanomisaikaa.

Käyttövaiheen yhteistyösopimuksen periaatteiden mukaisesti laaditaan erillinen kunnossapitosopimus Raide-Jokerin raitinfran hallinnoinnista sekä huolto- ja kunnossapitotehtävistä.

Kunnossapitosopimuksen keskeiset asiat

Espoo tilaajana ja Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitos (HKL) palvelun tuottajana sopivat kunnossapitosopimuksella Raide-Jokerin raitinfran hallinnoinnin sekä ehkäisevän ja korjaavan kunnossapidon käytännön toteuttamisesta, ohjauksesta, raportoinnista ja näistä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta. HKL vastaa sovituista tehtävistä kokonaispalveluna sekä omasta että alihankkijoidensa puolesta.

Sopimuksen liitteissä (8 kpl) määritellään yksityiskohtaisesti hallinnoinnin ja kunnossapidon tehtävät sekä laatuvaatimukset:

- turvallisuusasiakirja, liite 1
- kunnossapito-ohjelma, liite 2
- laatu- ja vaatimusmäärittelyt, liite 3
- kunnossapitokartat, liite 4 (Espoon ja HKL:n vastuurajat kesä- ja talvikunnossapidossa)
- käytettävyysovaatimukset ja vikakorjausten kiireellisyysluokat, liite 5

Hintaliitteessä (liite 6) tehtävät ja niiden kustannukset on esitetty ryhmiteltynä seuraavasti:

- radat
- ajojohdinjärjestelmät
- sillat
- hoitotehtävät
- varikko
- raitinfran hallinta
- hallinto
- tuotannonohjausjärjestelmä

Palvelun hinnoittelu tapahtuu laitteisto- ja kohdekohtaisesti hintaliitteen mukaisesti. Koko Raide-Jokeri infran hallinnoinnin ja kunnossapidon **alustava kustannusarvio** käyttövaiheessa on n. 5 milj. euroa/a, josta **Espoon osuus on n. 1,7 milj. euroa/a**. Kunnossapidon kustannukset kasvavat tähän määrään vaihteellain, kun infran luovutukset etenevät ja hallinnointi- ja kunnossapitotehtävät lisääntyvät.

Talousarviossa vuodesta 2022 alkaen tulee varautua näihin uusiin ostopalvelun kustannuksiin ja myös kaupunkitekniikan keskuksen vastuulla olevien kunnossapitokustannusten kasvuun (mm. liittyvien katujen ja viheralueiden sekä liikennevalojen kunnossapito).

Laatumittaristo / ATA-mittaristo (Liite 7) liitteessä on määritelty avaintulosalueiden mittarit sekä bonus- ja sanktiomaksut, joiden

tarkoituksena on kunnossapitosopimuksen tavoitteiden toteutumisen seuranta ja toimia kannustinjärjestelmänä keskeisten tavoitteiden saavuttamisessa ja yhteistyön kehittämisessä.

Hinnoittelussa ja avaintulosalueiden mittaristossa (ATA-mittaristossa) on 24 kk vakiinnuttamisvaihe, joka alkaa matkustajaliikenteen käynnistymisestä (1.8.2023-31.7.2025). ATA-mittarit ja hinnat tarkentuvat vakiinnuttamisvaiheen aikana.

Ohjausryhmä valmistelee kunnossapitosopimuksen liitteisiin mahdollisesti myöhemmin tarvittavat muutokset, jotka liitteiden 5-6 osalta hyväksyvät sopimuksen allekirjoittajat. Muiden liitteiden (1-4, 7) muutokset hyväksytään ohjausryhmässä.

Liite 8 on Yleiset sopimusehdot JYSE 2014, päivitetty versio 2017.

Sopimus on voimassa toistaiseksi ja voidaan irtisanoa noudattaen kahdentoista (12) kuukauden irtisanomisaikaa.

Sopimusten hyväksymisen jälkeen osapuolet jatkavat yksityiskohtaista kunnossapidon suunnittelua, resursointia ja järjestämistä sopimuksissa sovitun työnjaon mukaisesti. Allianssin luovuttama valmis ratainfra siirtyy sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen HKL:n kunnossapitoon sovittujen luovutuskäytäntöjen ja aikataulujen mukaisesti vaiheittain.

Päätöshistoria